



APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el. p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“
Vaidevučio g. 18
LT-08402 Vilnius

2014-05-20
į 2014-04-28

Nr. (2.6)-A4-2037
Nr. 076

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL ZARASŲ RAJONO PEČIAKURKOS EŽERO SAPROPELIO TELKINIO IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, LT-08402, Vilnius, tel.: (8-5) 2318178, faks.: (8-5) 2784455, el. p. gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Turto plėtra“, Krėvės pr. 116, Kaunas, LT-50313, tel./faks.: (8-37) 304488.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Zarasų rajono Pečiakurkos ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Utenos apskritis, Zarasų rajono savivaldybė, Imbrado seniūnija, Kamšos kaimas, Pečiakurkos ežeras.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – Planuojama pradėti naudingųjų iškasenų (sapropelio) gavybą Pečiakurkos ežero sapropelio telkinyje. Planuojamas naudoti plotas – 4,88 ha. Telkinys yra 5,1547 ha ploto žemės sklype (kad. Nr. 4330/0001:485), esančiame Kamšos k., Imbrado sen., Zarasų r. sav., kuris nuosavybės teise priklauso planuojamos ūkinės veiklos užsakovui. Šio žemės sklypo paskirtis yra vandens ūkio. 2012 m. balandžio 3 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-48 „Dėl Zarasų rajono Pečiakurkos ežero sapropelio telkinio išteklių aprobavimo ir įrašymo Žemės gelmių registro Žemės gelmių išteklių dalyje“ aprobuoti Zarasų rajono Pečiakurkos ežero sapropelio ištekliai 4,88 ha plote – 251 tūkst. m³.

Pagal Zarasų rajono savivaldybės bendrojo plano (toliau – bendrasis planas) sprendinių Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinį, Pečiakurkos ežero sapropelio telkinys pažymėtas kaip ežeras, kuris patenka į 5/K(R) zoną – kitos paskirties žemė (intensyvios rekreacijos teritorijos). Pečiakurkos ežero sapropelio telkinys bendrajame plane nepažymėtas kaip naudingųjų iškasenų teritorija, kadangi bendrasis planas parengtas ir patvirtintas anksčiau nei detaliam išžvalgytas planuojamas naudoti telkinys.

Pečiakurkos ežeras (ežero kodas – 50030471) užima 5,15 ha plotą. Pagal niveliacijos duomenis, absoliutinis vandens lygis ežere 2011 metų vasario mėn. buvo 151,50 m. Ežeras labai uždumblėjęs, $\frac{3}{4}$ tūrio sudaro sapropelis. Vidutinis ežero vandens gylis yra 1,9 m (tik centrinėje ežero dalyje vandens gylis nedideliuose ploteliuose siekia 3,3 m) vandens tūris 97 tūkst. m³. Po planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo numatoma, kad ežero vandens tūris padidės iki 4 kartų, vandens gylis sieks iki 5,5 – 11,5 m.

Planuojamas naudoti Pečiakurkos ežeras yra pratekantis, į jį įteka vanduo iš Ilgio ežero. Iš Pečiakurkos ežero toliau vanduo teka į Čičiraičio ežerą, iš pastarojo į Čičirio ežerą. Esant tokiai situacijai, Pečiakurkos ežero baseinas, iš esmės apima ne tik pačio ežerą surenkamąjį baseiną, bet ir Ilgio ežero baseiną. Tokiame baseine vandens perteklius bus bent keliasdešimt kartų didesnis, nei

reiktų sapropelio gavybos nuostoliams kompensuoti, planuojama, kad pavojaus ežero lygio kritimui nebus.

Naudingąjį sluoksnį sudaro įvairios konsistencijos organinis ar karbonatinis-organinis sapropelis. Jo storis detalčiai išžvalgytame ežere kinta nuo 3,9 iki 9,0 m, vidutiniškai sudaro 5,1 m. Naudingojo klodo asla aptinkama 5,5-11,5 m, vidutiniškai 7,0 m gylyje nuo vandens paviršiaus. Vyraujantis organinės medžiagos kiekis vidutiniškai sudaro 71,8 %. Planuojama, kad sapropelis bus naudojamas kaip organinė trąša (saproelio-durpių mišiniui) ir priedas į pašarus.

Per metus planuojama iškasti apie 30 tūkst. m³ sapropelio. Išgaunant sapropelį vandens pateks iki 5 %. Saproelis bus siurbiamas šiltuoju metų laiku apie 9 mėnesius per metus, vidutiniškai apie 3 – 4 val. per dieną. Ekskavatorius ežerą pasieks pantomų pagalba pro ežero pietinę pusę, kur aiški sausumos ir vandens riba. Darbams telkinyje bus naudojamas ekskavatorius įtaisytas ant plaukiojančio pantomo. Vietoje ekskavatoriaus kaušo bus įtvirtintas purvo siurblys, iš kurio sapropelis lanksčiu pulpovamzdžiu pasieks gamybinę aikštelę, kur bus pilamas į rezervuarus. Gamybinę aikštelę planuojama įrengti planuojamos veiklos užsakovui priklausančiuose žemės sklypuose (kad. Nr. 4330/0001:465, 4330/0001:475). Iš gamybinės aikštelės sapropelis bus išvežamas konteineriais į gamybinę bazę, kurią planuojama pastatyti netoli Imbrado mstl. Zarasų r. Bendras transportavimo atstumas iki gamybinės bazės sudaro apie 8,6 km. Žaliava bus vežama 350 m vietinės reikšmės žvyrkeliu, vėliau 3,7 km IV kategorijos žvyrkeliu iki kelio Nr. 117 Rokiškis – Zarasai, dar 1,7 km šiuo keliu, o likusią kelio dalį vietiniu, sustiprintu žvyrkeliu, kurio tvarkymo darbai jau prasidėję. Saproelis iš gamybinės aikštelės bus išvežamas didelės keliamosios galios sunkvežimiais pritaikytais vežti specialius konteinerius su sapropeliu. Per pamainą bus padaromi apie 5 – 6 reisai. Gamybinėje aikštelėje dirbsianti technika bus mobili, surenkamojo konteinerinio tipo. Vos tik baigus sapropelio gavybą, įrengimai bus išardyti ir išvežti. Išteklius planuojama iškasti per 8-9 metus.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Saugomas ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausios saugomos teritorijos yra: Dūburio hidrografinis draustinis, esantis 5,7 km į pietvakarius nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos, Kampuolio hidrografinis draustinis, nutolęs 8,3 km į šiaurės vakarus bei Sartų regioninis parkas, esantis 8,3 km į pietvakarius nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos. Artimiausios Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos yra Sartų regioniniame parke: paukščių apsaugai svarbi teritorija (toliau – PAST teritorija) – Sartų regioninis parkas (LTZARB005), nutolusi 8,3 km į pietvakarius nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos ir buveinių apsaugai svarbi teritorija (toliau – BAST teritorija) – Vyko ežero apyežerės (LTZAR0008), esanti už 8,5 km į pietvakarius. Numatoma, kad planuojama sapropelio gavyba ir su ja susijusi veikla nedarys poveikio šioms saugomoms teritorijoms.

Pečiakurkos ežero šiauriniu ir vakariniu pakraščiu auga III grupei (vandens apsauginiams miškams) priskirtas miškas, kuris nepatenka į valstybinės reikšmės miškų plotus. Planuojama, kad sapropelio gavyba neįtakos šalia augančio miško. Eksploatuojant sapropelio išteklius greta augantis miškas nebus kertamas. Gali būti nukirsti tik pavieniai medžiai trukdantys technikai pasiekti ežerą ar klojant pulpovamzdžius.

Planuojamame naudoti Pečiakurkos ežero sapropelio telkinyje buvo atlikti biologinės įvairovės tyrimai. Gyvūnijos tyrimai buvo atlikti 2013 m. balandžio – liepos mėnesiais. Ežere gyvena ešeriai, kuojos, stebėtos raudės ir lynai. Saproelio pripildytas ežeras greitai pelkėja, jo biologinė įvairovė menkėja ir skursta. Atlikus augalijos tyrimus nustatyta, kad botaniniu požiūriu tirta Pečiakurkos sapropelio telkinio teritorija nėra labai vertinga. Telkinio eksploatacijos metu augalai nebus sunaikinti.

Planuojamo naudoti telkinio teritorijoje ir artimoje aplinkoje nėra žinoma jokių istorinių, kultūrinių arba archeologinių vertybių. Artimiausia kultūros vertybė, įtraukta į kultūros vertybių registrą, yra Antaniškių piliakalnis, vad. Juoduoju kalnu (unikalus objekto kodas – 5706), esantis Zarasų r. sav., Imbrado sen., Antaniškių k., nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos nutolęs į pietryčius 1,8 km atstumu.

Pečiakurkos ežeras yra kaimiškoje neurbanizuotoje vietovėje, sodybos išsidėsčiusios retai. Artimiausia sodyba yra už 850 m į rytus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos. Šiauriau, už 700 m nuo Pečiakurkos ežero sapropelio telkinio yra poilsio vietė.

Mechanizmų keliamas triukšmas įvertintas pagal standartą LST ISO 9613-2:2004. Nustatyta, kad mechanizmų keliamas triukšmas leistinus lygius pasiekia už 15 – 20 m ir neviršija triukšmo lygio nustatyto HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“.

Visi Pečiakurkos ežero sapropelio telkinyje ir gamybinėje aikštelėje dirbsiantys taršos šaltiniai bus mobilūs. Sapropelio gavybos proceso metu į aplinkos orą iš vidaus degimo variklių išmetamų teršalų kiekis apskaičiuotas pagal Aplinkos ministro 1998-07-13 įsakymu Nr. 125 patvirtintą metodiką: „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“. Nustatyta, kad visi mechanizmai per metus sudegins apie 12,67 t dyzelinio kuro. Sudeginus tokį šio kuro kiekį, į aplinką per metus pateks 2,6 t teršalų: 1,59 t anglies monoksido, 0,53 t angliavandenilių, 0,4 t azoto junginių, 0,01 t sieros dioksido ir 0,06 t kietųjų dalelių. Metinis išmetamų teršalų kiekis yra nedidelis. Aplinkos oro teršalai bus išmetami tol, kol vyks sapropelio gavybos darbai.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausios Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos yra Sartų regioniniame parke: PAST teritorija – Sartų regioninis parkas (LTZARB005), nutolusi 8,3 km į pietvakarius nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos ir BAST teritorija – Vyko ežero apyežerės (LTZAR0008), esanti už 8,5 km į pietvakarius

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

6.2. Poveikio aplinkai vertinimo programa ir ataskaita turi būti parengta vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir Ežerų valymo rekomendacijomis.

6.3. Veiklos vykdytojas bet koku atveju privalės laikytis visų aktualių, veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reglamentavimui.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojamos ūkinės veiklos sąlygos atitinka Ežerų valymo poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijose patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-647 „Dėl ežerų valymo poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-05 patvirtinimo“ nurodytas sąlygas, kurioms esant rekomenduojama atlikti poveikio aplinkai vertinimą: ežero vandens lygio pokyčiai po valymo viršys 0,5 m; numatoma veikla bus vykdoma teritorijų planavimo dokumentuose numatytoje rekreacinėje teritorijoje; numatoma pašalinti didesnę kaip 2 m dumblo (saproelio) sluoksnį.

7.2. Dėl didelės planuojamų darbų apimties ir ilgo darbų laikotarpio, planuojama ūkinė veikla gali daryti gali neigiamą įtaką Pečiakurkos, Ilgio bei Čičiraičio ežerų hidrologiniams režimams ir jų ekosistemoms.

7.3. Neįvertintas galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis Pečiakurkos Ilgio bei Čičiraičio ežerų biologinei įvairovei, nenumatytos neigiamo poveikio mažinančios priemonės. Skaičiavimais nepagrįstas planuojamos ūkinės veiklos galimas poveikis Pečiakurkos, Ilgio bei Čičiraičio ežerų hidrologiniams režimams.

8. Priimta atrankos išvada – planuojamai ūkinei veiklai, Zarasų rajono Pečiakurkos ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimui, poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Direktorius



Raimondas Sakalauskas

T. Dunkauskienė, tel. 8 706 62033, el. p. t.dunkauskiene@aaa.am.lt
V. Lilienė, tel. 8 706 62021, el. p. v.liliene@aaa.am.lt

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2014-05-20 RAŠTO NR. (2.6)-A4- 2037
ADRESATŲ SĄRAŠAS

UAB „Turto plėtra“

Krėvės pr. 116, LT-50313, Kaunas.

Tel./faks.: (8 37) 304 488, el. paštas: daiva.slekiene@senukai.lt

Utenos visuomenės sveikatos centrui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, LT-28240, Utena.

Tel.: (8 389) 61 941, faks.: (8 389) 61 941, el. paštas: info@utenosvsc.sam.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos teritoriniam padaliniui

Utenio a. 5, LT-28248, Utena.

Tel.: (8 389) 59 748, el. paštas: arunas.g@heritage.lt

Utenos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

Pramonės g. 2, LT-28216, Utena.

Faks.: (8 389) 61 962, el. paštas: utena.pgv@vpgt.lt

Zarasų rajono savivaldybės administracijai

Sėlių a. 22, LT-32110, Zarasai.

Tel.: (8 385) 37 155, faks.: (8 385) 37 172, el. pastas: info@zarasai.lt

Žiniai:

LR AM Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui

Metalo g.11, LT-28217 Utena.

Tel.: (8 389) 68 786, faks.: (8 389) 69 662, el. paštas: utena@urd.am.lt